

derom, fordi han foretrækker dette, saa vilde det dog være besynderligt, om man vilde forbyde ham at gjøre det. Paa samene Maade stiller det sig med Endringsforslaget om det 4de Stykke, der ønskes udstemt. Det siger, at naar Begge ere enige, kan Gaarden ogsaa afhændes til Arvesætte eller Selvetendom til Andre ved frit Overenskomst. Dette medfører det Gode for Fæsterens Efterladte, at han derved kan faae den Eiendom, hans Fader har haft, ført over umiddelbart paa en anden Maand, som han gjerne vil skal have den, naar han ikke selv kan faae den. Han vil faae den Part, der tilkommer ham efter § 2, og faaer han ikke den, saa indlæber han sig ikke paa Overenskomsten. Kan han samtidigt træffe en Overenskomst om, at den Maand faaer Eiendommen, som han ønsker skal have den, og selv blive tilfredsstillt, saa forekommer det mig, at Loven bør give Bemyndigelse dertil. Det er i mine Dine en udmærket god Ting i Lovforslaget, at det har denne § 8, der giver fuldkommen Frihed til at kontrahere paa alle forskjellige Maader. Jeg antager ganske vist, at de Folk, der forhandle, ere fornuftige Folk, som ere istand til at prøve og bedømme den gjensidige Stilling med et klart og sundt Blik; dette maa man jo beständig gaare ud fra her. Naar den omhandlede Bestemmelse i § 8 bliver staaende, er § 9 som sagt for mig ikke af den Betydning, at det i mine Dine skulde være et Livsspørgsmaal for Loven, om denne § 9 staaer eller ikke, og det Samme gjælder med Hensyn til § 14; men skulde disse Paragrapher gaare ud, vil jeg blot bede om, at hvad der sidst vedtoges med Hensyn til §§ 1 og 2, maa blive gjort om.

Formanden: Det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds har Diket for en kort Bemærkning.

Winther: Jeg vil blot gjøre en Betydning til det, der blev anført af det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holfstein) om det Tidspunkt, paa hvilket Fæsteren skulde blive nødsaget til at kjøbe efter det andet for Thinget foreliggende Lovforslag. Dette

strax, som det ærede Medlem talte om, er 1882. Det er det tidligste Tidspunkt.

S. C. D. Müller: Det ærede Medlem for Sorø Amts 4de Valgkreds (Holfstein) irgerede, at hvis man forandrede § 8 efter de foreslaaede Endringsforslag, blev Loven en absolut Tvangslov og bevarede ikke den Afgang til frivillige Overenskomster, som er et Fortuin ved Lovforslaget. Jeg kan dog ikke see rettere, end at den ogsaa da bevarer Afgangen til frivillige Overenskomster, nemlig om frit Selvete og Arvesætte med Ret til at sælge og pantsætte. Det Gæste, hvorom disse Endringsforslag vilde udslutte en frit Overenskomst, er de Forhold, som man ønsker indbegaaende og ophevede ved Loven. Den vil med disse Endringer altsaa ikke lægge nogen Hindring i veien for frivillige Salg til Selvete eller Overdragelse til Arvesætte, men den vil kun forbyde de Udviklinger af Jordens Brug, som Loven ellers tilfigter ophevede og innskærkede. Det ærede Medlem meente ogsaa, at § 9 kunde ikke blive anvendt saaledes, som man frygter; thi der vil kun være Tale om en bestemt Gaard, som Guds-eieren længe har ønsket, og det vil ikke være en Række af Gaarde, en spredt Gaard, snart her, snart der. Ja, dette er ganske rigtigt, naar § 14 kun bliver anvendt for Ulver; men naar den bliver anvendt saaledes, som jeg befrygter det, nemlig som en ofte benyttet Trusel — og Gudseteren skylder jo slet Ingen Regnskab for, hvorfor han siger, at han vil have den eller den Gaard indtagen —, saa vil Veten til Beständig gjeennem § 14 at true frem nyt Fæste efter § 9 være aaben, og jeg seer ikke, at denne Betragtningssmaade af de paagældende Forhold rammedes af, hvad det ærede Medlem indtalte. Alt man vil benytte denne Wei, befrygter jeg alvorligt; thi efter hvad jeg har kunnet forstaae, er det, som Gudseierne paa mange Steder frygte for, ikke saameget selve Aflossningen eller det Skaar, den vilde gjøre i deres materielle Liv, som den Forandring, den kunde medføre i den indflydelsesrige og formaende Stilling, overfor endeel Medborgere, som de nu have. De sætte Priis paa at